EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 12.1.2021.
COM(2021) 19 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par Nolīguma starp Eiropas Savienību un Austrāliju par gaisa pārvadātāju veikto pasažieru datu reģistra (PDR) datu apstrādi un pārsūtīšanu Austrālijas Muitas un robežapsardzes dienestam īstenošanas kopīgo pārskatīšanu

{SWD(2021) 5 final}

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par Nolīguma starp Eiropas Savienību un Austrāliju par gaisa pārvadātāju veikto pasažieru datu reģistra (PDR) datu apstrādi un pārsūtīšanu Austrālijas Muitas un robežapsardzes dienestam īstenošanas kopīgo pārskatīšanu

Ievads

Nolīgums starp Eiropas Savienību un Austrāliju par gaisa pārvadātāju veikto pasažieru datu reģistra (PDR) datu apstrādi un pārsūtīšanu Austrālijas Muitas dienestam[1] stājās spēkā 2012. gada 1. jūnijā. Saskaņā ar ES un Austrālijas PDR nolīguma 24. panta 2. punktu Puses kopīgi pārskata šā nolīguma īstenošanu un visus ar to saistītos jautājumus gadu pēc šā nolīguma stāšanās spēkā un regulāri pēc tam.

Kopīgā pārskatīšana ir balstīta uz metodiku, ko ES un Austrālijas darba grupas izstrādāja šā nolīguma pirmajai kopīgajai pārskatīšanai, kura notika Kanberā 2013. gada 29. un 30. augustā. Komisija par minētās pārskatīšanas rezultātiem 2014. gadā ziņoja Eiropas Parlamentam un Padomei[2].

Nolīguma otrā kopīgā pārskatīšana tika veikta 2019. gada 14. augustā Kanberā vienlaikus ar šā paša nolīguma kopīgo izvērtēšanu[3]. Kopīgās pārskatīšanas un tai sekojošā ziņojuma sagatavošanas process ir izklāstīts šā ziņojuma beigās. Šim ziņojumam pievienotajā dienestu darba dokumentā ir sniegta sīkāka informācija un visaptveroša visu šajā kopīgajā pārskatīšanā aplūkoto jautājumu analīze.

Kopīgās pārskatīšanas un ziņojuma sagatavošanas process

- Komisija 2019. gada 28. jūnijā — pirms kopīgās pārskatīšanas — nosūtīja Austrālijas Iekšlietu departamentam (turpmāk "departaments") anketu. Anketā bija iekļauti konkrēti jautājumi par to, kā departaments īsteno nolīgumu, un par organizatoriskajām izmaiņām Austrālijas sistēmā. Departaments pirms kopīgās pārskatīšanas iesniedza

[1] Nolīgums starp Eiropas Savienību un Austrāliju par gaisa pārvadātāju veikto pasažieru datu reģistra (PDR) datu apstrādi un pārsūtīšanu Austrālijas Muitas un robežapsardzes dienestam (OV L 186, 14.7.2012., 4. lpp.).

[2] Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par Nolīguma starp Eiropas Savienību un Austrāliju par gaisa pārvadātāju veikto pasažieru datu reģistra (PDR) datu apstrādi un pārsūtīšanu Austrālijas Muitas un robežapsardzes dienestam īstenošanas kopīgo pārskatīšanu, COM/2014/0458 final.

[3] Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par Nolīguma starp Eiropas Savienību un Austrāliju par gaisa pārvadātāju veikto pasažieru datu reģistra (PDR) datu apstrādi un pārsūtīšanu kopīgo pārskatīšanu, COM(2020)702.

rakstisku projektu atbildēm uz anketas jautājumiem un pēc tam —galīgo konsolidēto versiju.

- ES darba grupa 2019. gada 14. augustā ieradās kopīgās pārskatīšanas apmeklējumā, un tai tika piešķirta piekļuve departamenta telpām. ES darba grupai nebija piekļuves nevienai PDR datu apstrādes sistēmai.
- Pēc departamenta lūguma visi ES darba grupas dalībnieki parakstīja vienošanos par informācijas neizpaušanu kā nosacījumu viņu dalībai šajā pārskatīšanā.
- Atbildes uz anketas jautājumiem tika ar departamentu sīki apspriestas. Tāpat ES darba grupai bija arī iespēja uzdot papildu jautājumus departamenta amatpersonām un izskatīt dažādus nolīguma aspektus.
- ES darba grupas konstatējumi tika izklāstīti pievienotajā dienestu darba dokumentā, kas arī tika nosūtīts departamentam, dodot Austrālijai iespēju sniegt piezīmes par neprecizitātēm un identificēt informāciju, ko nevar izpaust sabiedrībai.

2013. gada ieteikumu īstenošana

Visi 2013. gada pārskatīšanā sniegtie ieteikumi ir vai nu īstenoti, vai arī darbs pie to īstenošanas vēl turpinās.

2013. gada kopīgajā pārskatīšanā kopumā tika konstatēts, ka Austrālija ir pilnībā īstenojusi nolīgumu, ievērojusi savas saistības attiecībā uz datu aizsardzības pasākumiem saskaņā ar nolīgumu un apstrādājusi PDR datus saskaņā ar nolīgumā izklāstītajiem stingrajiem nosacījumiem. Konkrētāk, tika pierādīts, ka Austrālija netika apstrādājusi sensitīvus datus, kas glabājas PDR datu kopās, kuras iegūtas saskaņā ar nolīgumu, un tā ir aktīvi centusies vēl vairāk uzlabot sensitīvu datu automatizētu identificēšanu un dzēšanu, ja gaisa pārvadātāji šādus datus saņēmuši. Turklāt, pateicoties Austrālijas mērķtiecīgajam veidam attiecībā uz PDR datu novērtēšanu, ņemot vērā riska rādītājus, tika lietderīgi samazināta piekļuve personas datiem. Visbeidzot, PDR datu apstrāde saskaņā ar nolīgumu tika pakļauta augsta līmeņa neatkarīgai pārraudzībai, ko veica Austrālijas Informācijas komisāra birojs.

Turklāt ES darba grupa aicināja Austrāliju īstenot pasākumus, lai pēc trim gadiem nodrošinātu visu datu elementu maskēšanu, ko varētu izmantot, lai identificētu pasažieri, uz kuru konkrētie PDR dati attiecas. Šie pasākumi līdz 2019. gada pārskatīšanai tika īstenoti, un katru dienu noris automatizēts process, lai identificētu tos datus, kas ir saņemti pirms trīs gadiem.

2013. gada pārskatīšanā Austrālijai tika ieteikts izveidot ziņošanas mehānismu, kas ļautu Austrālijai informēt ES dalībvalstis, ja PDR dati, kas saņemti saskaņā ar nolīgumu, vai analītiskā informācija, kurā šādi dati ietverti, tiks paziņoti trešām valstīm. Saskaņā ar 2019. gada pārskatīšanas laikā sniegto informāciju ES darba grupa uzskata, ka ir iespējams panākt turpmākus uzlabojumus, lai izstrādātu ziņošanas mehānismus, un šajā sakarā ir sniegusi ieteikumu. Turklāt 2013. gada pārskatīšanā Austrālijai tika ieteikts nodrošināt, ka nolīgumā paredzētie aizsardzības pasākumi tiek attiecināti arī uz izgūtajiem PDR datiem. Saskaņā ar 2019. gada pārskatīšanas laikā sniegto informāciju PDR datu apmaiņa papildus PDR nolīguma nosacījumiem ir jāveic saskaņā ar īpašiem noteikumiem par informācijas izpaušanu, un atbilstīga atruna saistībā ar pārsūtītajiem izgūtajiem datiem tiek piemērota partnertiesībaizsardzības iestādēm. 2013. gada pārskatīšanā Austrālijai arī tika ieteikts pastiprināt centienus nodrošināt savstarpīgumu un no PDR datiem iegūto analītisko informāciju proaktīvi koplietot ar ES dalībvalstīm un attiecīgā gadījumā ar Eiropolu un Eurojust. Lai gan ir veikti uzlabojumi un departaments pilnībā ievēro nolīguma 6. panta noteikumus par policijas un tiesu iestāžu sadarbību, ES darba grupa atzīmē, ka joprojām ir iespējami papildu uzlabojumi un sadarbība ar ES dalībvalstīm, Eiropolu un Eurojust.

2019. gada kopīgās pārskatīšanas rezultāti

ES darba grupa joprojām konstatē, ka Austrālija ir īstenojusi nolīgumu saskaņā ar tajā paredzētajiem nosacījumiem. Departaments ievēro savus pienākumus attiecībā uz aizsardzības pasākumiem, kas skar datu aizsardzību, un apstrādā PDR datus atbilstoši nolīgumā paredzētajiem stingrajiem nosacījumiem. Departaments ievēro pienākumu par diskriminācijas aizliegumu un pienākumu neapstrādāt sensitīvus datus. Turklāt departaments pilda savu pienākumu nodrošināt piekļuves, labošanas, dzēšanas tiesības un tiesības uz tiesību aizsardzību, un PDR datu apstrāde tiek pakļauta augsta līmeņa neatkarīgai pārraudzībai, ko veic Austrālijas Informācijas komisāra birojs.

Tomēr Austrālija tiek aicināta īstenot šādus ieteikumus:

- uzlabot PDR datu apmaiņas procesu un operatīvo sadarbību starp Eiropolu, *Eurojust*, dalībvalstu kompetentajām iestādēm un Austrālijas kompetentajām iestādēm,
- ieviest mehānismus, kuru mērķis ir nekavējoties dzēst sensitīvus datus, ja gaisa pārvadātāji tādus pārsūta. ES darba grupa atzīst, ka departaments pa šo laiku ir apstiprinājis, ka jau ir sākts darbs pie šo mehānismu ieviešanas,
- nodrošināt, ka ierēdņiem tiek ierobežotas tiesības piekļūt PDR datiem,

- iekļaut Austrālijas Informācijas komisāra biroja veiktajos periodiskajos novērtējumos arī atbilstību citiem attiecīgiem principiem saistībā ar PDR datu apstrādi, piemēram, personas datu pārrobežu izpaušanai vai sensitīvu datu dzēšanai,
- ieviest turpmākus kontroles pasākumus, lai nodrošinātu, ka ir izpildīti visi 18. pantā minētie nosacījumi, jo īpaši saistībā ar īpašiem ierobežojumiem attiecībā uz piekļuvi informācijai, tās izmantošanu un tālāku izpaušanu,
- ievērot savas saistības izveidot ziņošanas mehānismu, lai sniegtu informāciju saskaņā ar 19. pantu un nolīgumam pievienoto kopīgo deklarāciju, tostarp ES dalībvalstīm, no kurām dati par Eiropas Savienības pilsoni vai pastāvīgo iedzīvotāju tiek pārsūtīti uz trešo valsti,
- turpināt arvien uzlabot informāciju pasažieriem saistībā ar PDR datu apstrādi un mudināt gaisa pārvadātājus sniegt pasažieriem informāciju par PDR datu vākšanu, apstrādi un izmantošanas nolūku.